Dosarul nr. 21rji-1022/24 Judecătoria Soroca sediul Central
/1-24078944-03-21rji-05092024/ Judecător: Lina Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii

01 octombrie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălţi

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecători Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 12.08.2024,*** adoptată în limitele plângerii depusă de către condamnatul **Potoran Andrei** *****, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 18.07.2024 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Potoran Andrei ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, se deține în continuare în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții degradante menționând că sunt încălcate grav normele de igienă, geamurile sunt mici și accesul la lumina naturală este limitat, în celule umiditatea este ridicată, sunt insecte parazitare, calitatea și cantitatea hranei nu este corespunzătoare, accesul la servicii medicale este limitat, la fel accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale nu este respectat.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 13.12.2017, Potoran ***** Andrei a fost condamnat în baza art. 164 alin. (2) lit. e), f), g); art. 151 alin. (2) lit. d); art. 188 alin. (3) lit. c) Cod Penal, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod Penal, la 14 ani închisoare. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 16.07.2021, s-a redus din termenul de pedeapsă stabilit lui Potoran ***** Andrei conform prevederilor art. 385 alin. (5) CPP, pentru perioada aflării sub arest preventiv, 716 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 26.07.2022 în temeiul art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa termenul de pedeapsă cu 454 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 25.07.2023 în temeiul art. 7 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, s-a redus pedeapsa termenul de pedeapsă cu 1/5.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 10.11.2023, în temeiul art.473^4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 90 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 21.05.2024, în temeiul art.473^4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 19 zile. Începutul termenului - 20.12.2016 și sfârșitul termenului - 01.09.2024.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 12.08.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Potoran ***** Andrei împotriva administrației instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Potoran Andrei ***** a fost deţinut în perioada 16.05.2024- 02.08.2024, în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale - 78 (șaptezeci și opt) zile.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului cu 8 (opt) zile, pentru perioada de 78 (șaptezeci și opt) zile rotunjite în favoarea condamnatului, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive de 14 (paisprezece) ani închisoare stabilit lui Potoran Andrei ***** prin Sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 13.12.2017 se reduce cu 8 (opt) zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. 473[4] alin. (3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 12.08.2024 în partea reducerii pedepsei cu 8 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca.

În motivarea recursului, consideră că la examinarea pretențiilor invocate de Potoran Andrei, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituției privind condițiile de detenție din instituția penitenciară în care este deținut Potoran Andrei.

Menționează, că potrivit raportului prezentat și anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condițiile care sunt asigurate lui Potoran Andrei pe parcursul deținerii în instituția respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreținere a acestuia, și nicidecum nu pot fi apreciate condițiile de detenție ca inumane sau degradante.

Arată, că potrivit Ordinului MJ nr.150 din 10.06.2022, privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6-Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind 553 condamnați).

De remarcat, că CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spaţiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie la aprecierea detenție ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub formă de planșe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretențiilor invocate de Potoran Andrei cu privire la condițiile în care se deține. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condițiile reale de detenție, prin prezentarea probelor vizibile, în susținerea argumentelor invocate în raport în această privință.

În așa fel, judecătorul de instrucție nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituția penitenciară cu privire la evaluarea condițiilor de detenție în care este deținut Potoran Andrei, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a unei zile de reducere pentru 10 zile de detenție pentru perioada de 78 zile aflat în detenție în penitenciarul nr. 6 Soroca fiind redusă cu 8 zile.

Atrage atenția asupra faptului, că pe parcursul deținerii în Penitenciarul nr. 6-Soroca, Potoran Andrei, nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului în care s-a deținut, cu referire la neconformitatea condițiilor de detenție.

În context, precizează şi faptul că Potoran Andrei nu a înaintat astfel de cereri nici în instanțele naționale (în ordine civilă) nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care consideră că se deține.

În această ordine de idei, a conclus faptul că pe perioada detenției, condamnatul Potoran Andrei fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, iar completul de judecată, la evaluarea condițiilor de detenție, urmează să țină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicele individuale respective ale acestuia, precum și de perioada în care a fost deținut în condiții contestate.

Prin urmare, reieșind din probele anexate, a constatat că condițiile materiale de detenție în care se deține condamnatul Potoran Andrei sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO. Astfel, condamnatului în penitenciarul nr. 6 Soroca îi sunt asigurate condiții corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislația execuțional-penală.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, *prevăzută la art.447 Cod de procedură penală*, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

La data de 16.09.2024, a parvenit referință de la avocatul Olșanski Alexandr în interesele condamnatului Potoran Andrei, prin care a solicitat respingerea

recursului declarat de către administrația penitenciarului 6 Soroca cu menținerea încheierii instanței de fond fără modificări.

Verificând argumentele din recursul declarat în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: ...*respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Conform art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, Plângerea referitoare la condiţiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală, Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Prin urmare, conform prevederilor art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală*, (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.(5) În cazul*

constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Cu titlu preliminar, Colegiul penal constatată că condamnatul Potoran Andrei la data de 23.08.2024 a fost eliberat din arest în legătură cu executarea pedepsei.

În continuare, Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Potoran Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanțele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Potoran *****, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingere a plângerii condamnatului nefiind stabilit.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 12.08.2024, este nefondat și pasibil respingerii.

Conform materialelor cauzei, urmează că condamnatul Potoran Andrei ***** s-a deținut: în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada de 16.05.2024-02.08.2024, în total 78 zile.

În plângerea înaintată la data de 18.07.2024, condamnatul Potoran Andrei a indicat că s-a aflat în Penitenciarul nr. 6 Soroca condițiile de detenție sunt inumane, persistând aceleași probleme, condițiile de trai fiind nefavorabile.

Prin urmare, conform informației deținute de Penitenciarul nr. 6 Soroca, condamnatul Potoran Andrei a fost deținut în perioada 16.05.2024-02.08.2024 în sectorul nr. 5, secția nr. 3, care are o suprafaţă de 54, 51 m^2 şi se deţin 11 condamnați.

Astfel, s-a constatat faptul că secțiile sunt dotate cu pat; saltea; lenjerie de pat se distribuie la solicitarea deținutului; noptieră; scaun etc. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor și iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incandescență, ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este comun și separat de suprafața locativă care este dotat cu vecee de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt lavoare, unde deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe

mâini, dinți, etc. Penitenciarul nr. 6-Soroca posedă o încăpere special amenajată unde se află 2 mașini de spălat haine cu capacitatea de 60 kg și respectiv 20 kg, de asemenea în încăpere se află și o centrifugă pentru a usca hainele mai repede iar o mașină de spălat este dotată cu o centrifugă. Totodată în încăperea dată se află și o mașină de cusut hainele în caz că hainele sunt deteriorate sau pentru a coase lenjeriile care s-au rupt. Lunar spălătoria este asigurată cu detergent de către Administrația Penitenciarului. Spații pentru uscarea hainelor se află în incinta zonelor locative în aer liber. Deținuții se îmbăiesc cu apă caldă cel puțin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei de către condamnați. Băile/dușurile sunt centralizate și se află în fiecare zonă locativă. Conform unui grafic prestabilit deținuții au acces la baie. În ziua în care deținuții se îmbăiesc, apa se încălzește cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare amplasate pe acoperiș. În fiecare an, băile se împrospătează cu lapte de var. Deținuții au acces la apă potabilă permanent. Fiecare sector al Penitenciarului nr. 6-Soroca este dotat cu lavoar care are acces la apă potabilă, de asemenea menționăm că în cazuri de deteriorări la apeductul orășenesc sau apeductul ce aparține instituției, imediat de către serviciul corespunzător se întreprind măsuri pentru înlăturarea problemei în cauză. Alimentarea deținuților este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit. Alimentarea deținuților se face din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite de guvern(HG nr. 609 din 29.05.2006). Hrana este verificată în permanență de către medicul instituției, ofițerul de serviciu și șeful cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidență a controlului asupra calității de pregătire a hranei. Penitenciarul este alcătuit din 2 zone locative unde își ispășesc pedeapsa deținuții, fiecare zonă locativă dispune de un teren unde deținuții au posibilitatea de a se plimba de la deșteptare până la stingere (cu respectarea programului zilei). În fiecare an, Penitenciarul nr. 6-Soroca încheie un contract cu o firmă specializată privind prestarea serviciilor de dezinsecție și deratizare.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Potoran Andrei ***** în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada 16.05.2024-02.08.2024 în total 78 zile.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP just a fost redusă pedeapsa condamnatului cu 8 (opt) zile, pentru perioada de 78 (șapte zeci și opt) zile, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca prin prisma celor invocate de către condamnatul Potoran Andrei, a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Potoran Andrei s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Potoran Andrei pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Evaluând gradul și intensitatea suferințelor suportate de condamnatul Potoran Andrei în perioada detenției în Penitenciarul nr.6 Soroca, conducându-se de principiul proporționalității și echității, instanța corect a dedus în baza art.473^4 alin.(4) CPP soluția de reducere Potoran Andrei a unei zile de închisoare pentru fiecare 10 zile în care condamnatul Potoran Andrei s-a deținut în condiții precare de detenție în penitenciarul vizat.

În cele din urmă, reducerea a 8 zile pentru perioada de 78 zile, în care condamnatul Potoran Andrei s-a deținut în Penitenciarul 6 Soroca, este una corectă.

Așa dar, Colegiul penal nu a identificat careva erori comise de prima instanță în procesul de calculare a perioadei de reducerea totală a 8 zile din pedeapsa închisorii stabilită lui Potoran Andrei prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.12.2017.

Instanța de recurs consideră, că reducerea aplicată este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa dedusă, și care va avea efectul compensatoriu.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CtEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit căreia, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuează condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că administrația penitenciarelor nu este de acord ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

De asemenea, se resping și afirmațiile invocate în recursul administrației penitenciarului nr. 6 Soroca, potrivit cărora se consideră plângerea neîntemeiată deoarece deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, de fapt s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor nominalizate, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluția instanței de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temeiuri de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Reieșind din cele expuse supra și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 12.08.2024***, adoptată în ordinea art. 473^2-473^4 Cod de procedură penală în privința condamnatului ***Potoran Andrei*** *****, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Judecători: